

2 Kronieken 13.

Zingen: Psalm 115 : 1 en 2, 130 : 2, 44 : 1,2 en 3, 70 : 1 en 3, 27 : 7

De geschiedenis van koning Abia, de zoon van Rehabeam, is in meer dan één opzicht bijzonder leerzaam. Wij kunnen bijv. uit deze geschiedenis leren, hoe wij met onderscheiding de Bijbel moeten lezen. Met een onderscheiding, die zelfs de kinderen is bij te brengen.

Uit 2 Kron. 13 zouden wij nl. de indruk kunnen krijgen, dat deze Abia een vrome koning is geweest. En dat hij door zijn vroomheid toch maar een verrassende overwinning heeft behaald op het veel sterkere leger van de afvallige Jerobeam.

Bovendien kan men de indruk krijgen, dat de toespraak van Abia een voorbeeld is van beslist en duidelijk spreken bij kerkelijke geschillen, een spreken, dat dan de HEERE welbehagelijk zou zijn. Immers, herhaaldelijk moeten wij zeggen, dat Abia de spijker op de kop slaat. Nou ja, op een paar uitschieters na moet toch worden toegestemd, dat hij Jerobeam precies zegt waar hij fout is gegaan. En dat is toch beter dan het vage gepraat van velen in onze tijd, die zelfs over de jongste kerkgeschiedenis geen zinnig woord weten te zeggen.

Maar is dat de bedoeling van de Heilige Geest met dit verslag van Abia's rede? En staat deze geschiedenis hier om ons Abia voor te stellen als een vrome koning, die als redder van Juda wordt gebruikt door Israëls God, of - wordt hier de verlossing van de kerk ons geleerd als een daad van vrije genade en onbezweken trouw van de HEERE, óndanks die Abia? Dus - gaat het ook nu weer om de eer van God?

Inderdaad - dat is het. En het is uiterst belangrijk om te onthouden.

Als de HEERE verrassende uitkomsten zoals dat ook later gebeurde in de geschiedenis der kerk - en wij mogen daar om bidden in donkere dagen - dan doet Hij dat niet vanwege onze vroomheid, maar uit genade en vanwege Zijn onbezweken Verbondstrouw.

Abia was geen godvrezende koning. Al scheen hij vroom te praten. In het vroegere boek Koningen, hebben wij gelezen: "Hij wandelde in al de zonden, die zijn vader bedreven had. Zijn hart was de HEERE zijn God niet volkomen toegewijd, zoals dat van zijn vader David". En in 2 Kron. 13 wordt hij getypeerd als "machtig". Hij nam zich 14 vrouwen en verwekte 22 zonen en 16 dochters. Dat deed hij natuurlijk niet in de drie jaar van zijn regering. Daar heeft hij wel iets langer over gedaan. Maar dat typeert hem als de zoon van Rehabeam. Hij had veel van zijn vader af gekeken. En dat was niet naar de wil van de HEERE. Ja maar, zegt u misschien, hij heeft de HEERE toch niet losgelaten. Zo zoeken wij de houding van onze jongeren nogal eens te vergoelijken. Maar wij kunnen het beter omkeren en zeggen: de HEERE heeft hem niet losgelaten. Als de HEERE hem had losgelaten, dan zou het helemaal misgegaan zijn met Abia en met Juda.

Maar het is toch waar - hij liet tegenover Jerobeam de HEERE toch niet los? Maar waarom liet hij de HEERE niet los? Was dat, omdat hij de HEERE zo hartelijk lief had, of - omdat hij Hem nodig had in die strijd tegen de veel sterkere Jerobeam?.

Was God het doel van zijn lof óf middel voor de veiligheid van Abia?

Is dit niet het bekende beeld?

Komen wij dat niet telkens tegen in de kerk?

Dat de mensen in nood plotseling zo ernstig en raak kunnen spreken als of heel hun leven met God en Zijn dienst vervuld is! Terwijl ze in feite alleen maar vervuld zijn van zichzelf en eigen grootheid?!

Wij zien op deze bladzijde van de Schrift Abia in een situatie, dat hij God nodig heeft en nu presenteert hij zich als een trouw dienaar van de God van het Verbond.

Hij is in oorlog met het broedervolk Israël. Over een grenskwestie zal het wel gaan. En hij is alvast opgerukt naar het Noorden - richting Bethel - het zuidelijke tempelfiliaal van de eigenwillige godsdienst van Jerobeam. Zo staan de zaken zuiver - Kerkelijk zuiver, ziet u. Jeruzalem tegenover Bethel. De ware kerk tegenover de valse!

Maar nee, het blijkt niet zo eenvoudig te liggen: hij komt te staan tegenover een leger, dat tweemaal zo groot is als de zijne. Dat wordt een hachelijke onderneming.

Daarom wil hij Jerobeam en Israël onder de indruk brengen van zijn en Juda's positie ten opzichte van de Verbondsrelatie met Jahweh. Misschien heeft hij met die toespraak zijn eigen volk ook wel moed willen inspreken.

Wat hij zegt is in ieder geval, voor groot deel, nog waar ook.

Hij begint de scheuring van het rijk in herinnering te brengen. Maar dan hanteert hij het zwart-wit schema: Jerobeam was een rebel en Rehabeam was nog maar een baardeloze knaap in de politiek, die niet was opgewassen tegen het geweld van de revolutie.

Jerobeam een rebel? Ja en neen!

Hij was een rebel in het bespelen van de revolutionaire sentimenten in Israël. Maar de HEERE liet hem roepen. En wat Rehabeam betreft - die was 41 jaar toen Salomo stierf - dus bepaald geen kind meer. En als hij dan zegt, dat zijn vader niet was opgewassen tegen de intriges van Jerobeam en zijn bende - dan lijkt dat op die geschiedschrijving van iemand, die het had over 1944 en zich daarbij zozeer liet drijven door zijn sympathie naar één kant, dat hij het zo durfde zeggen: K.Schilder in zijn blanke onschuld... Dat is wel kerkgeschiedenis van de koude grond! Zoiets gebeurt helaas maar al te vaak. Zoiets zien wij bij Abia.

O ja - hij spreekt over Gods verbond met het huis van David. Hij noemt het een zoutverbond. D.w.z. dat kan niet bederven, niet vergaan Dat was een waar woord. Maar - had de HEERE daarin soms ook goedgevonden, dat Davids zonen Gods Verbond verachten zouden? Was daarom niet de scheuring van het rijk gekomen, omdat Salomo de HEERE had verlaten?

En zo gaat het maar door in die plechtige toespraak van Abia.

Hij gooit Jerobeam zijn eigenwillige godsdienst voor de voeten. En weer heeft hij gelijk. Ook als hij memoreert, hoe Jerobeam geknoeid heeft met de wet op de priesterwijding. Hij heeft zich niet gehouden aan het huis van Levi en de offers ertoe heeft hij goedkoop gemaakt. Van zeven stieren en veertien rammen is hij overgestapt op één stier en zeven rammen.

Maar als wij weten uit 12:1, dat Rehabeam de HEERE en Zijn wegen verliet en dat Abia, zoals wij lazen, wandelde in de zonden van zijn vader, dan krijgen toch wel een rare smaak in de mond, als wij hem horen zeggen: wij daarentegen - de HEERE is onze God, wij hebben hem niet verlaten!

Kijk maar - wij hebben echte priesters en levieten, die dienst doen in de echte tempel. En zij verzorgen de liturgie volgens de thora - de wet. En die priesters hebben maar op de trompetten te blazen, dan zal blijken wie onze aanvoerder is: de HEERE!

Als wij goed onderscheidend lezen kunnen wij de preek van Abia niet zo geweldig vinden. Omdat zijn leven er niet achter staat. Hij staat wel 'vroom' te praten, maar hij is niet bekeerd -zegt men in sommige kringen terecht. De apostel Paulus zou zeggen: hij heeft hier een gedaante van godzaligheid, maar niet een hart vol van de Heilige Geest.

Wij komen er niet van onder indruk.

Evenmin als Jerobeam toen.

Terwijl Abia staat te preken laat Jerobeam een deel van zijn leger in een hinderlaag sluipen achter de troepen van Abia. En als de preek uit is zitten de mannen van Juda als ratten in de val.

Zij zullen daar, aan de kant van Israël wel gelachen hebben toen zij de ontsteltenis van de Judeeërs zagen. En toch vergisten ze zich met hun slimheid. Ze hadden er geen kijk op, dat de HEERE, de Verbondsgod barmhartig en genadig is, lankmoedig en groot van goedertierenheid. Abia en Juda hebben het niet verdiend, maar de HEERE staat zomaar niet toe, dat afvallige Jerobeam het broedervolk uit het Zuiden in de pan hakt. Hij laat ook vandaag de zonden van Jerobeam niet ongestraft. De breuk van het rijk was straf van God op de zonden van Salomo. Maar de tijd was nog niet gekomen, dat Juda onder de voet gelopen wordt, en zeker niet door de tien stammen. Juist omdat de HEERE zich de regeerder betoonde over alle stammen, had dit geschil voor Zijn aangezicht gebracht moeten worden.

En nu zien wij het wonder gebeuren, dat Jahweh Juda te hulp komt.

Daar staat, dat het volk tot de HEERE begon te roepen. Daar staat niet bij, dat Abia zich voor zijn God verootmoedigde.

Wij lezen, dat de priesters de trompetten bliezen.

Dat is een bijzondere notitie. Daar staat nl. in Num. 10:9 dat in zo'n geval als hier genoemd, als het trompetsignaal gehoord wordt: "zo zal uwer gedacht worden voor het aangezicht des HEEREN uws Gods en gij zult van uw vijanden verlost worden".

Dat geroep uit angst en vrees klom tot de HEERE op.

Dat gebruik van het trompetsignaal was kennelijk geen leeg gebaar. Wie weet hoeveel priesters er oprecht in stilte geweend hebben, toen zij hun koning daar zo schijnvroom hoorden spreken. Hoe het zij – bij het volk is op dat moment géén verkeerde houding. Het roept uit de diepte van zijn ellende tot God. En de HEERE hoort.

Hij brengt verwarring in het leger van Jerobeam, zodat er een grote nederlaag voor Israël op volgt. De grootheid van Jerobeam weggebroken. De HEERE had hem geroepen tot koning over Israël, maar omdat hij zich verhief, vernederde de HEERE hem.

Daarmee is toch wel duidelijk, dat de overwinning van Juda niet op rekening staat van Abia. Die toespraak was geen ootmoedige belijdenis geweest, waarin de HEERE echt werd grootgemaakt. Ten

diepste was er iets in wat Jeremia later als dwaasheid van Juda tekent, dat zij in zelfverzekerdheid zeggen: des HEEREN tempel is deze! Ons kan niets gebeuren. Nou dat zijn ze aan de weet gekomen.

Neen we moeten het anders zien.

In het vorige hoofdstuk was gezegd, dat er toen nog veel goeds in Juda was en dat blijkt ook nu, in het roepen tot de HEERE.

Maar ook mogen wij niet vergeten, dat wij in 1Kon. 15 gelezen hebben : "terwille van David gaf de HEERE zijn God hem een lamp in Jeruzalem door zijn zoon na hem te doen optreden en door Jeruzalem staande te houden". Dus - terwille van David, die dan niet wordt voorgesteld als zondeloos, maar als een rechtvaardige, als een dienaar van de HEERE, in wie de Heilige Geest krachtig had gewerkt en wie de HEERE die rijke beloften had gegeven, waar aan Hij Zich nu hield. Zijn trouw aan Israël nooit gekrenkt! Zo is de HEERE. Dat moeten wij hier lezen, want zo wordt deze geschiedenis voor ons duidelijk in haar prediking voor ons.

En méér dan David is onze Heer Jezus Christus.

Als Hij nu redt uit grote nood dan is dat niet vanwege ons geloof en onze trouw. Als wij deze geschiedenis lezen kunnen we helaas niet anders zeggen dan dat wij in veel opzichten op Abia lijken. In het hanteren van zwart-wit schema's zijn wij vaardig en in het etaleren van onze rechtzinnigheden zijn wij ook niet onbekwaam. Maar wij moeten ook ervaren, dat satan lacht om onze zelfverzekerdheid. Hij weet wel binnen te komen en zijn werk te doen onder ons, onder onze jeugd, in onze kerken en kerkelijke vergaderingen.

Maar de HEERE kent het overblijfsel naar de verkiezing, dat zich niet laat verleiden tot valse gerustheid, dat Zijn Woord ernstig neemt als een Woord van rijke beloften voor die Hem vrezen en als een Woord vol dreiging voor wie Hem verachten.

Dat geloof werpt zijn vruchten af.
In ootmoed en in vertrouwen.
In een godzalige wandel.

Wij hebben vandaag een leerzame geschiedenis gelezen.
Leerzaam -ja- voor ons allen.

Amen.